

Szerkesztőség és Hirdetési Iroda
Bivatal Strada Iorga
(volt Jókai-utca) Nr. 10. Telefonszám 875.
Előfizetési ár egész évre
500 lej, félévre 280 lej,
negyedévre 150 lej, egy
hónapra 50 lej. — Kül-
földre ezeknek az árak-
nak a kétszerese. — Hir-
detések tarifa szerint

☆ Ára 2 le. ☆
Szerda, 1928. május 23

☆ Cluj-Kolozsvár ☆
II. évfolyam 116. szám

MAI VILÁG

A Mai Világ az embe-
riség szellemi és erköl-
csi megújulásáért, az
ellentétnek békés ki-
egyenlítéséért, a nem-
zetek és osztályok sza-
bad szövetkezéséért s a
népkisebbségek kulturá-
lis, gazdasági és politi-
kai egyenjogúságáért
küzd és harcol

Főszerkesztő: KÁDÁR IMRE Főmunkatársak: KÓS KÁROLY, MOLTER KÁROLY Felelős szerkesztő: SERESS JÓZSEF

A német baloldal

jelentős győzelemmel került ki a vá-
lasztási küzdelemből. Nem jelenték-
telen hír ez a mi számunkra sem. A
világ, bármennyire darabolják is
széjjel az országhatárok, ma már lé-
nyegileg egy állam. Ha valahol baj
van, a nyugtalanság kihat mindenü-
vé. A hajszálcsovésség törvénye a
lelkében is uralkodik s nem lehet
tartósan ellenállani annak a vágy-
nak, amely a közös, örök emberi esz-
mények felé tör s egyetlen életté
egyesíti a világ összes nemzetét.

Önámitás volna azt hinni, hogy
erre a feladatra hamarosan ráeszmél-
nek egyének és nemzetek. Szó sincs
rőla, még igen nagy utat kell addig
megtenni az emberiségnek, igen sok
szénvedésen kell keresztül mennie,
sokszor kell megütnie magát, hogy
kábulatából felébredjen. Az sem le-
het kétséges, hogy erőszakkal nem
lehet a békét szolgálni s ezért benső
ellentmondásban véreznek el mind-
azok a békeakciók, amelyekkel pár-
huzamosan esztelen fegyverkezések
folynak. Sőt nyugodtan elmondhat-
juk, hogy a hivatalos békeakciók
csak fügefalevelek, amelyek jól-rossz-
szul eltakarják a szemérmetlen há-
borus készülődéseket.

A német baloldal előretörése nem
is abból a szempontból jelentős,
mintha csodát lehetne várni tőle. Lát-
tunk már szociális kormányt Angliá-
ban s nem lett tőle boldogabb senki.
A német szociáldemokraták, akik az
új kormány gerincét fogják alkotni,
szintén nem lesznek abban a helyzet-
ben, hogy programjukból vajmi sokat
megvalósítsanak. Velük szemben
erős jobboldal áll, amely annyira még
mindig hatalmas, hogy megakadá-
lyozhat minden alkotó munkát, ha
azt a szociálisták akarnák csinálni.
S ez a jobboldal nem tud és nem akar
különbséget tenni a szociálisták és a
kommunisták között, amíg a két mun-
kaspárt elméleti végcélprogramja
nem mutat fel komoly különbségeket.
A német jobboldal, amely a leghe-
venyebb, legenergiusabb reakciót
képvisei Európában, nem tört le
anyira, hogy különként ne tudná
megbénítani az előretört baloldal te-
vékenységét.

Amiben a német választások ered-
ménye örömdetes: enyhíti a háborus
veszedelmet, mert a nép többségének
békeakarataráról tesz tanúságot. Euró-
pában számos olyan diktatórikus
kormányzat rendezkedett be a hábo-
ru után, amely belső nehézségeit
szívesen vezetné le külpolitikai balo-
nokban. Németország nem tartozik
ezidőszert ezen államok közé s a
választási eredmény azt bizonyítja,
hogy a háborus törekvések a német
nép józanságát nem tudják újból tul-
harsogni.

Anyi tény, hogy amíg az emberi-
ség mai félfállatias gondolkozásmódja
meg nem változik, a háboru vesze-
delme állandó marad. „Ez az utolsó
háboru” — fogják hirdetni minden
háboru előtt. Ma már odáig eljutot-
tunk, hogy az emberek többsége utál-
ja a háborut. Ez az első lépés a béke
felé, de nem az utolsó. Az utolsó
még nagyon messze van.

Csütörtökön jelenti be a miniszterelnök a külföldi kölcson feltételeit

(Bucuresti, május 22. A Mai Világ déli telefonjelentése.) Csütörtök-
ön délelőtt minisztertanács lesz, amelyen Bratianu Vintila nyilatkozni
fog a külföldi kölcsön feltételeiről. Ugyanekkor határozzák meg a parla-
ment összehívásának idejét is. Badulescu államtitkár tegnap teljes felha-
almazással Párisba utazott, a kölcsönszerződés aláírására.

Politikai körök nyugtalansággal várják a nemzeti parasztpárt csütörtöki
vérehaftóbizottsági ülését, amelyen Maniu nyilatkozni fog akciójának további
terveiről.

Az Averescu-párt tegnap elnöki tanácsulást tartott, amelyen Iorga állás-
pontját fogadták el a választójogi törvény módosítása érdekében indítandó kam-
panyban.

Tizennégy biciklit lopott egy elmebajos kereskedősegéd

(Cluj-Kolozsvár, május 22.) Ma délelőtt a főtéri Lepage cég előtt
letartóztatott Constantin Gheorghe bukaresti kereskedősegédet, amikor
elakarta lopni az üzlet előtt hagyott 640 számú motorkerékpárt. A
letartóztatott biciklitolvaj lakásán 14 bicikli volt felhalmozva, melyek-
ről kiderült, hogy lopás után került birtokába. A további vizsgálat
megállapította, hogy Constantin Gheorghe elmebajos, kinek a bicikli-
gyűjtés a szenvedélye. Beszállították az elmegyógyintézetbe.

Nehézségek a Gergely Ferenc utóda cég kiegészítési tárgyalásaiban

(Cluj-Kolozsvár, május 22. A Mai Vi-
lág tudósítójától.) Annak idején beszá-
moltunk arról, hogy a Gergely Ferenc
utóda Kolozsvári fűszerüzlet, amelynél
rengeteg kisember mellett jelentős ösz-
szeggel volt érdekelve a kolozsvári Ró-
mai Katolikus Egyházközség is, fize-
téseket kért. Az anyagilag súlyo-
san megroppant üzlet válságba jutását a
lehetetlen üzleti gazdálkodás idézte elő
elsősorban és így fordulhatott elő, hogy
1927. évi mérlegében mintegy 28 millió
lej passzívát mutat fel, amelyből 18 mil-
ió lejt tesz ki a készpénzhitelezések ösz-
szege.

A szanálásra kiküldött bizottság első-
sorban a készpénzhitelezőkkel való ked-
vező megegyezést kereste. Heteken ke-
resztül tartó tárgyalások után a szaná-
lóbizottság

30 százalékos kényszerkiegészítési
kvótát ajánlott föl a készpénzhitele-
zőknek,

abban az esetben, ha sikerül kedvező fel-
tételek mellett megfelelő fizetési mora-
tóriumot kieszközölni az összes hitele-
zőktől.

A készpénzhitelezőkkel való megegye-
zés könnyebb oldala volt a szanálási ak-
ciónak. Ennél sokkal súlyosabb problé-
ma az áruhitelek elintézése, tekintve,
hogy

a fűszerüzlet áruhitelének összege
meghaladja a nyolcmillió lejt.

A hitelezők legutóbb megtartott érte-
kezlete egy bizottságot küldött ki,
amelynek elnöke Szenkirályi Ákos, tag-
jai dr. Gyarmaty Béla és dr. Bartha Ig-
nác, azzal a megbízatással, hogy az áru-
hitelezőkkel és több érdekelt kolozsvári
pénzüntézzel lefolytassa a tárgyaláso-
kat egy kiegészítési platform létrehozása

ügyében.

Ez a szanáló bizottság egyben megbí-
zatást kapott arról is, hogy amíg a
szanálási tárgyalások folynak, a fűszer-
üzlet menetét ellenőrizze. Amenyiben az
áruhitelezőkkel kedvező kiegészítési kvó-
tát nem sikerülne megállapítani, úgy a
Gergely Ferenc utóda cég kénytelen
lenne önmaga ellen megkérni a csődöt,
tekintve, hogy a fűszerüzlet nyolcmil-
liós aktívája

még csak a negyedét sem fedezi a
passzívák hatalmas összegének.

Remélni kell, hogy a kiegészítés mégis
létrejön és legalább a kisekiszitenciák
megmenthetik vagyonuknak némi töre-
dékét.

Arra való tekintettel, hogy az áruhi-
telezők anyagi teljesítőképessége külön-
böző, választottbíróság alakult, amely-
nek tagjai dr. Ujvárossy Miklós tábla-
bíró és dr. Jelen Gyula ügyvéd. A vá-
lasztott bíróság kihallgatja az áruhi-
telezőket és az igények arányában álla-
pitja meg azt az összeget, amelyet ki-
egyezés esetén egyénenként kapni fog-
nak az áruhitelezők.

Szimpátiatüntetés a kolozsvári pályaud- varon

(Cluj-Kolozsvár, május 22.) Tegnap
este Maniu Gyula pártja több vezetőjé-
vel kiment a kolozsvári pályaudvarra.
A Prágából hazatérő Vajda Sándort és
társait várta, akik azonban nem érke-
tek meg. Az egybegyűlt tömeg Maniut
kezdté éljenezni. Mihai prefektus és a
nemzeti parasztpárti tömeg között éles
szóváltásra került a sor, majd a tömeg
rendben szétoszlott.

Mindenki rendel most sorsjegyet

az új osztálysorsjátékra
az evtezedek óta diszkrét és min-
aszorú vezetéke miatt mindenütt
kedvelt bankintézetnél.

Fritz Dörge

Wien I/15. Kärntner-Strasse 43

50.000 nyeremény, több
mint 250.000.000 Lei!

Egyetlen egy sorsjeggyel

18 millió Lei is nyerhető!

Olcsó sorsjegyek:

1/1800L 1/2400L 1/4200L

Nem kell előre fizetni!

Elegendő egy levelezőlap

pontos címmel.

Főkértelen titoktartás!

Prospektus, hivatalos játé-
terv, minden felvilágosítás díjtala-
nul és portómentesen.

Az összes sorsjegyek fele nyer.

Nincs illeték, általában
semmi levonás!

Elűtötte a bicikli egy kolozsvári uriasszonyt

Ma délelőtt a Monostori uton
Ágoston Árpád kereskedő elűtötte
kerékpárjával Simon Istvánnét. Az
elgázolt uriasszony könnyebb sérü-
léseket szenvedett.

A német választások végleges eredménye

Az utolsó eredmények még fo-
kozták a baloldal győzelmét

(Berlin, május 22.) A Wolff Távirati
Iroda 11 órakor beavatott helyről szár-
mazó következő közlést adta ki: a biro-
dalmi gyűlési választásokon leadott sza-
vazatok száma 30 millió 592.320. A man-
dátumok elosztása a pártok között a kö-
vetkező számarányban történik: szociá-
listák 152, német nemzetiek 73, katholi-
kus centurmpárt 62, német néppárt 44,
kommunisták 54, parasztpárti blokk 8,
demokraták 25, bajor néppárt 16, gaz-
dasági párt 3, agráriusok 23 mandátumot
szereztek.

Junius elején repül- nek vissza Európába az Océanrepülő

(Newyork, május 22.) Az oceańre-
pülő Bostonban értesültek arról, hogy
a Bremen a felszállás megkísérlése után
a Greenly Islandon megsérült. Fitzma-
urice kijelentette, hogy ez a körülmény
nem fogja akadályozni őket az Európá-
ba való visszarepülésben. Köhl és Hüh-
nefeld az értesítés vétele után ugyanis
érintkezésbe léptek a Junkers-művek né-
metországi telepével, ahonnan egy Bro-
men-típusú repülőgép Amerikába átkül-
desét kérték. A Junkers-művek hajón
szállítja át a repülőgépet az oceańrepi-
lők részére, akik junius elseje és 15-e kö-
zötti időben számítanak arra, hogy Neu-
fundland partjairól startolnak vissza
Európába.

MOZIVILÁG

* Koline

A filmszínészek öreg veteránja, Koline újra megjelenik Kolozsvár filmszerető közönsége előtt. Ezúttal a „Csavargó” című film főszerepét játssza a Select-mozgóban. Koline főleg bementatunk azoknak, akik valaha is láttak életükben valódi jó filmet: Koline az, aki emberi sorsokat meglevítő filmekben a tragédia magvát képezi. Az öreg csavargó a Földnélküli Jánosok prototípusa könnyeket fakasztó egyéni játéktílusával beférkőzik a néző lelkebe és oltja a fájdalom könnyeit, mert az ember a film élvezésének pillanatában együtt szenved az előtűnő totyogó rongyos csavargóval. Az emberi megpróbáltatások és a maró fájdalmak könnyei levezető eszközt találnak Koline művészetében.

A zseniális filmszínész legutóbbi filmje, a „Csavargó”, a nélkülözések akadályokkal teli kálváriáján vezeti keresztül a szurtosképi öreg Koline, aki szenved törhetetlenül, mert figurájának osztályhelyezete azt a szerepet osztotta ki számára.

Akciót indítottak a szamosújvári kereskedők Aján Jenő és dr. Lászlóffy István szabadságra helyezése érdekében

(Gherla-Szamosújvár, május 22.) A szamosújvári Kereskedelmi Bank letartóztatott igazgatóinak vizsgálati fogságát újabb 30 nappal meghosszabbították. Szamosújvár lakossága élénk figyelemmel kíséri a letartóztatásban levő bankigazgatók ügyét és az első izgalmas leosondulása után az emberek most már objektíve kezdik mérlegelni az eredményeket. A városban az a hangulat alakult ki, hogy a letartóztatott igazgatók közül Aján Jenő és dr. Lászlóffy István nem érdemlik meg, hogy továbbra is fogságban maradjanak, miután ők aktíve nem vettek részt a bank vezetésében. Szamosújvár kereskedőtársadalma száz aláírással kérvényt nyújtott be a törvényszékhez, melyben Aján Jenő és Lászlóffy István bankigazgatók szabadsághelyezését kérték.

Altféleg a város polgársága újabb kérvényt is intéz a törvényszékhez, ha az első eredménytelen marad és az új szabadsághelyezési kérvény többszáz aláírást fog tartalmazni.

**Megérkeztek
a szenzációs legújabb
párisi
modell-fürdőruhák
minden választékban
d'Or illatszertárba
Cluj. Főter 6
Fürdősapkák már
24 lejért,
fürdőcipők
70 lejért.**

A Franco Romana tisztviselője gyilkolta meg Bialco bankárt

(Csernovitz, május 22.) Gura Homorului-ból jelentik: A Hotel Carolbeli gyilkosság tettestét elfogták Romulus Prunolici és Octavian Filimon személyében. Utóbbi a Franco-Romana tisztviselője,

aki így tudta, hogy mikor vesz fel Bialco pénzt a banktól. Üzletet ajánlott neki s ezzel az ürüggyel elkísérte hoteljében, azzal az ürüggyel elkísérte hoteljébe,

Az első erdélyi kétnapos biztonsági motorverseny június 3-án és 4-én lesz

(Oradea-Nagyvárad, május 22. A Mai Világ tudósítójától) A Moto Club Roman nagyváradai szekei június 3. és 4. napján kétnapos megbízhatósági versenyt rendez. A versenyen mintegy 50 motorkerékpáros vesz részt, részint Nagyváradról, részint Aradról és Temesvárról. A verseny útvonala a következő: Nagyvárad, Élesd, Csuesza Bánffihunyad, Kolozsvár, Felek, Torda, Marosludas és Marosvásárhely, összesen 517 kilométer, amelyet két nap futnak le a motorosok. A verseny a legszigorúbb szabályok és súlyos pontozások mellett fog lefolyni s a versenyszabályokat már jóvá is hagyta a bukarésti klub versenyrendezőbizottsága.

A motorverseny első déli pihenője Kolozsvár lesz. A Moto Club Roman nagyváradai vezetősége már érintkezésbe lépett a kolozsvári Auto-klubbal, hogy fogadják a versenyzőket és célhelyről, időmérőkről gondoskodjanak. Bizonyos, hogy nemcsak az Auto-klub, hanem Kolozsvár sportszerető közönsége is szeretettel fogadja majd a motorosokat, akik igen nehéz terepen futják be a fásztó versenyt. A verseny már csak azért is igen szép látvány lesz, mert az összes modern motorkerékpár-márkák képviselve lesznek a nagy küzdelemben.

A verseny előtt részletes tudósítást közölnek a lapok azokról az intézkedésekről, amelyeket a hatóságok fogantatásának a verseny napjain az útvonalon. Különösen nehéz lesz a szerepük a motorosoknak Kolozsváron, az útvonal legnagyobb városán keresztül haladni. Ez uton is kérjük a kolozsvári eszkereseket, lépjenek érintkezésbe az Auto-klub vezetőségével, akik a versenyzőket fogadják és a kolozsvári vámtól a célig álljanak fel az útvonalon és kar felemeléssel mutassák az utat.

A verseny iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg az egész országban és sok lesz azoknak a motorosoknak a száma, akik versenyen kívül indulnak a versenyre, mint kísérők.

**Megnyílt házi
készlésben a Dreher-Haggenmacher
Mintasöröcsarnok Str. Memorandului (Unió-u) 4
Vendéglős: Falk Imre. Kitűnő konyha, hideg buffet. Maros- és Küküllőmenti
uradalmi fajbörök. Óránként friss csapolás!
Olcsó árak!**

Kolozsvári R. M. S. cigaretta, mint a tüdővész és vérbaj terjesztője

(Cluj-Kolozsvár, május 22. A Mai Világ tudósítójától.) A Mai Világ néhány héttel ezelőtt feltűnést keltő cikkben ismertette azt a kimutatást, amely megdöbbentő realitással leplezte le a kolozsvári dohánygyár másfélezernyi munkásnőjének kétségbeesztő szociális és egészségügyi állapotát. Akiknek a mindennapi élet ezer gondja-baja között nélkülözhetetlen szenvedélyük a dohányzás, bizonyára elrettenve vették tudomásul a megdöbbentő adatokat. Hiszen a dohányzók számára — akik a nikotin megszokott narkotikumát semmiképpen sem nélkülözhetik — már egymagában réve az is súlyos kálvária, amíg a kőkeményre töltött cigarettákat szivható állapotáig megpuhítják, vagy amíg a gyakran pénzes regálók és regálremeszek helyett frissét kerítenek. De a sok bosszúsághoz és kellemetlenséghez, amelynek minden dohányos ki van téve, most még az az aggodalom és rettegés is hozzájárul, hogy a statisztikai táblázatokban felsorolt súlyos fertőző betegségek közül valamelyiknek csirái nem maradtak-e ott a cigarettákon, szivarokon, infekcióval fenyegetve a szenvedélyes dohányzót.

Az L. 8. 7. jelzésű cigaretta-csomag titka

És ez az aggodalom nem is egészen indokolatlan. Eppen a napokban történt egy veszedelmes precedensnek látszó eset, amely — a maga talán nem is elszigetelt mivoltában — arra enged kö-

vetkeztetni, hogy a dohánygyár cigaretta-csomagoló osztályánál mulasztások, vagy legalább is súlyos figyelmetlenségek történhetnek. Ez az eset a következő:

Néhány nappal ezelőtt három kolozsvári úr: A. Frigyes, B. A. Jenő és I. Zoltán a Palermo-kávéházban ültek. Beszélgetés közben A. Frigyes észrevette, hogy elfogyott a cigarettája. Szenvéde-lyes dohányzó számára nincs elviselhetlenebb kin, mint amikor jóízű kávéházi diskurzus közepette nincs cigarettája, nem gyújthat rá és nem gyarapíthatja hatalmas füstfellegekkel a sűrű kávéházi atmoszférát.

Szóltak tehát a főurnak, aki egy csomag R. M. S. (regálremesz) cigarettát tett a márványasztalra. A csomagot felbontva, A. Frigyes azonnal kivett egy cigarettát és rágyújtott.

Alig szippantott néhányat, amikor az asztalra kiszórt cigaretták között B. A. Jenő egyet olyant fedezett fel, amelynek szópókája feltűnően szennyes volt. Röszsát sejtve emelte fel a gyanús cigarettát és amint közelebről is szemügyre vette, kiderült, hogy a jobb sorsra érdemes

regálremesz szópókáját köröskörül megszáradt vérfoltok szennyezték be

A három úr kényelmetlen érzéstől megdöbbenve összenézett. Eppen néhány nappal ezelőtt olvasták a statisztikai kimutatást, amely szerint a kolozs-

vári dohánygyár munkásnőinek igen nagy hányada vérbajjal, tuberkulózissal és más komoly betegséggel van megfertőzve. A Frigyes undorodva dobta el félígszivott cigarettáját, amely a gyanús szennyes és foltos szópókájú regálremesz társaságából került elő.

Azután odahívták a kávéház főpincéret, akinek megmutatták a furcsa leletet. A főur azonban utalt arra, hogy teljesen ép és sértetlen csomagolású cigarettacsomagot adott, úgy, hogy az a gyanús regálremesz csak a dohánygyárban kerülhetett a többiek közé. A három úr ezek után csak annyit tehetett, hogy méltatlankodva és felháborodva csomagolja össze a megmaradt cigarettákat — corpus delicti-nek.

A munkatügyi minisztériumtól származó statisztika adatai szerint a kolozsvári dohánygyár 1437 munkásnője közül 330 szifilitikus, 203 tuberkulotikus, hogy a többi épp ilyen komoly betegségek adatait ne is említsük. Törhetjük a fejünket azon, hogy vajjon melyikük kezéből került forgalomba ez a nem mindennapi corpus delicti?

Amerika Első Biztosító Társaság és Bank t. Aligazgatóságának

Cluj, Calea Motilor 82.

A 192. számú kötvénnyel Önöknél kötött halálesetekre szóló biztosítás alapján a biztosítási feltételek értelmében Önök nekem a mai napon kifizettek

10.000 lej,

mint a 1000.000 lej biztosított tőke 10 százalékát.

„Aki gyorsan ad, kétszer ad”, a mostani halálesetknél valóra vált régi mondas, mert igen szorongatott anyagi helyzetemben az esedékes összegnek gyors kifizetése, illetőleg kezemhez vétele reám és családomra vonatkozólag valóságos áldás volt, amiért Önöknek ezennel hálás köszönetemet fejezem ki. Nyugodt lelkiismerettel ajánlhatom minden ismerősömnök, hogy fenti intézettel hasonló biztosítási szerződést kössön, amely lehetővé teszi, hogy halál esetén könnyen fedezhesse a felmerülő temetési és családi költséget és azonkívül 3 hó múlva egy nagy összeghez jusson. Zilau, 1928 május 12.

Gombos István.

MEGHIVÓ

Magán, vagy üzleti ügyekbeni
útazások alkalmával

Budapesten

a legkellencebb otthont nyújtja
a legelőnyösebb feltételek mellett
a Keleti pályaudvar érkezési
oldalával szemben levő

Grand Hotel

Park-nagyszálloda

Budapest, Baross-tér 10. szám,

mert 20 százalékos engedményt
kap, mint ezen lap előfizetője
olcsó szobáinkból, 10 százalékos
engedményt kap olcsó éttermi
árainkból (kifűző házi konyha).

Öt pengőt megtakarít

autótaxi költséget, mert egy óra el-
jőhet 1 perc alatt a pályaudvarról

Nálunk otthon érzi magát.

Elsőrendű kiszolgálás, szigorúan
családi jelleg. Saját érdeke ezen
előnyök folytán hogy egyetlen
nálunk szálljon meg

Előzetes szobamegrendelés ajánlatos

Unió legolcsóbban fest és tisztít Cluj. Telefon: 8-77

HIREK

* Hálóval

felfegyverzett sintérek jelentek meg tegnap Kolozsvár utcáin és óriási feltűnést keltettek a közönség és a kutyák között. Komoly baj ebből csak a szegény kutyusokra származott, kik gyanútlanul enyelegtek a tavaszi napon. Ezelőtt a kutyák, ha meglátták a hurokkal felfegyverezett sintéreket, eszéveszetten menekültek és ha akadt egy-egy szórakozott kutya, azt a közönség riasztotta, hogy idejében menekülni tudjon az életveszélyes sintér elől. Tegnap másképp történt. A szegény kutyusok ártatlan szerszámnak nézték a hatalmas hálókat és kutyába vették a sintéreket, akik ily módon játszi könyedséggel kerítették hálójukba áldozatokat. Az utca pedig, a lelkes jószívű utca... kíváncsiságának feláldozta józivit. Szinte a sintérek felé tereltek az emberek a kutyákat, hogy láthassák, milyen a kutyahaláloszat. Később akadtak meghatott állatbarátok is, kik egymásnak magyarázták, hogy mennyivel jobb a háló a huroknál, mely a szerencsétlen kutyának nem okoz fájdalmat. A sintérek köcsijában pedig egy lompos kőbőr kutya valószínűleg arra gondolt ezalatt, hogy a halálra szántnak igazán nem sokat jelent, ha akasztása előtt a hóhér arra figyelmezteti, hogy a kabátját gombolja be, mert a szeles időben meg találja hűlni.

(a.)

— A kolozsvári vas- és fém-munkások szövetségének jubileumi ünnepe. A romániai vas-, fém- és vegyipari munkások szövetségének kolozsvári csoportja 30 éves fennállását ünnepeli meg 27-én, vasárnap. A jubileumot méltó keretek között akarja megtartani a szövetség, mely kellőleg méltányolja a munkásság életében jelentős számot, a harmincéves fennállást. A szövetség 1898-ban alakult, tehát még előbb, mint az országos központ. Azóta igyekszik szolgálni a munkásság érdekeit. A jubileum alkalmával a szakszervezet Emléklapot ad ki. Vasárnap délelőtt 10 órakor jubileumi diszko-gyűlés lesz az Építőmunkások otthonában, este táncmulatság ugyanott, melynek jövedelmét a munkanélküli segélyalapra fordítják.

— A szamosújvári Hitelbank beolvadt a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt.-ba. A szamosújvári Kereskedelmi bank bukásával az örmény metropolisz közgazdasági életében erős stagnáció állott be, mely a város hiteléletében minden vonalon éreztette hatását. A szamosújvári Hitelbank igazgatósága belátva az adott helyzet nehézségeit, fúziós tárgyalásokat kezdett a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt.-gal, hogy ily módon alimentálni tudja a szamosújvári piacot. A fúziós tárgyalások sikerrel végződtek és az évtizedes multu Hitelbank a Kolozsvári Takarékpénztár hatalmas tőkéivel lényegesen megerősödve abba a helyzetbe jutott, hogy a szamosújvári piac hiteligenyélését ki tudja teljesen elégíteni.

— Ma délután tartják a kolozsvári automobilklub feleki hegyversenyét. A kolozsvári Automobilklub ma délután tartja fél 2 órakor a feleki hegyversenyét. Az induló autók a 153.800 és 158.80 jelzésű kilométerkövek közötti meredekben fognak versenyezni.

Szenzációs ujitást talált ki egy rekviráló bon tulajdonosa a házigazdájával szemben

Nem engedi, hogy a házigazda elköltözzék lakásából, mert neki „butorozott” szoba jár

(Cluj-Kolozsvár, május 22.) A háborús idők óta örököstük a békeidőben való lakásrekvirálásokat, melyek szégyenszemre a békeidő utáni tizedik évben is fonyak. Kötet ket — még pedig vaskos-köteteket — lehetne teleírni a lakásrekvirálások borzalmairól és azokról a kinokól, amelyekben némely rekvirált szobában lakó rézesiti kényszerű házigazdáját. Amint hogy Moszkvában — nagy akadályok után — most mutatták be egy drámát, amelynek egyetlen tárgya: mint teszi tönkre egy békés család életét a lakásrekvirálás. Amit most e lap hasábjain az olvasó elé te-
regetünk,

a lakásrekvirálások rémdramái-
nak egy különleges érdekesség-
gel bíró oldala,

amelyhez hasonló, eddig még nem akadt ebben a műfajban. Pedig ez a műfaj egyáltalán nem szűkülök-
dik az érdekes változatokban.

Riportunk rövid lesz és kerülni fogja a sablonos lakásstóriákat, melyek arról szólnak, hogy a lakó gromba, nem fizet semmit, állandóan fenyegetőzik, rongálja a lakást és a butorokat, mever a házigazdát, szóval ezerféle módon kel emel le kedlik gazdájának, mint ahogy csak egy oly ember tud gyűlölni, akinek érzi, hogy jogtalanágból huz hasznót. Nem... riportunk an erről nem fog több szó esni. Arról sem fogunk beszélni, hogy voltak olyan beszállások, akik télen vizet öntöttek házigazdájuk ajtaja elé, hogy a folyosón a víz odafagyjon és a gyanútlan lakásadó nagyot bukjon föle... nem, ilyenről cikkünkben szó sem lehet, mert ez már unalmas, ez már kikopott régi trükk ahhoz képest, mit A. V. sef de biou csinált lakásadójával, kit kilenc éven át boldogított ctilakásával.

A. V.-re nem mondhatjuk, hogy erőszakos volt, nem mondhatjuk, gromba volt, nem mondhatjuk, hogy ezt cselekedte, vagy azt mivelte házigazdájával. Nem... A. V. nem csinált egyebet, mint hogy

ragaszkodott a rekviráló bon
pontos szövegéhez.

Hogy minden másban is betartja azt, amit az írárok tartalmaznak, nem tudjuk. De ahogy most ra-

gaszkodik a rekviráló bon szövegéhez a sef de biou ur, az felül mul minden képzeletet és talán humoros is lenne az eset, hogyha a helyzet nem volna annyira tragikus.

Röviden annyi történt, hogy B. B. zsidóigazgató-tanító Szép-utca 1 szám alatti háromszobás lakásából egy szobát kilenc évvel ezelőtt lerekviráltak A. V. ur számára, aki rendőrségi tisztviselő.

Hogy a város kellős közepén levő lakásért A. ur mindössze havi 90 lejt fizetett, az szót sem érdemel. Hogy nem élt a legjobban a házigazdájával — Istenkém, — ez is megérthető talán. Az is megérthető, hogy B. igazgató-tanító ur május elsejére

másik lakást keresett magának, miután megunt a kilencéves zaklatást.

Ellenben nehezebben érthető meg az, hogy mikor B. igazgató-tanító ur a rekvirált szobából elakarta vinni butorait, A. V. ur kijelentette, hogy a rekvirált szobából nem engedi kivinni a butorokat, mert az ő számára kilenc évvel ezelőtt butorozott szobát rekviráltak és másrészt pedig ő kifizetett 270 lejt három havi lakbér fejében és így minden körülmények között joga van a butorokat még három hónapig használni.

B. B. szót sem szólott, hisz nem is mert szólni másodosztályu álampolgár létére és lapunk tudomására is csak kerülő úton jutott az eset.

A. V. közvetlen felettese Miha, rendőrprefektus, kiről köztudomású, hogy korrekt tisztviselő és gentleman, meggyőződünk arról is, hogy sokat ad arra, hogy tisztviselői kara szintén korrekt módon viselkedjen.

A. V. ur a maga módján szintén korrektül viselkedett, mert hiszen nem csinált semmi mást, mint törvényadta jogához ragaszkodik, hogy neki butorozott szobát rekviráltak.

Azonban mi mégis azt hisszük, hogy a prefektus ur más véleményen lesz, mint a sef de biou ur, ki kilenc év után még akkor is ragaszkodik a házigazdájához, butorához, mikor az már el is költözött a lakásból.

— A cukorka luxuscikk és így tehát spekulációt nem lehet vele üzni, állapította meg a kolozsvári törvényszék. A főtéri „Cukorka király” cég tulajdonosát spekuláció miatt feljelentette egyik vevője, ki drágálta a cukrot. A kereskedő ellen a spekulatortvény alapján eljárást indítottak és a kolozsvári törvényszék André törvényszéki elnök elnöklése alatt tárgyalta az ügyet. A törvényszék ítéletileg kimondotta, hogy a cukorka luxuscikk és így tehát azzal spekulációt nem lehet üzni és ez alapon felmentette a spekulációval vádolt kereskedőt. A törvényszék elvi jelentőségű döntése alapján valószínűleg még számos spekulációval vádolt kereskedőt fognak felmenteni.

— Hevesi Piroska művészképzős növendékeinek hangversenye. Kedden, május 22-én este fél 9 órakor a kath. gimnázium dísztermében tartja a kiváló művész ezidei művészképző hangversenyét növendékeivel. A nagyszabású műsor számai: Bach: D-moll, Mozart: D-dur kon. ért. Bach—Busoni: Chaconne, Mendelsohn: Variations Serieses, Liszt: Mephisto, Walzer, Beethoven: Sonata B-dur, Dohnányi: Fuga és Schuman: Symphonikus Eludok. Előadják: Fogel Mária, Rotaridesz Lucy, Tulogdy Sárika, Both Piroska, Blum Ilus és Vámos Magda. Programok Lepagenál.

* LAPUNK BUDAPESTEN állandóan olvasható a Park-szálloda kávéházában VIII, Baross-tér 19.

— Elveszett a Vesselőnyl-utról a Tor-dai-utra menet egy ruhának való selyem. A becsületes megtaláló kéri jutalom elelnében e lap kiadójában leadni.

— Penescu Liciu Elena ünnep. balett-estélye a Román Operában. Fényes estély keretében bucsuzott el a kolozsvári közönségtől a Román Opera becézett prima ballerínája, Penescu Liciu Elena. A táncművész nő linom érzékkel beállított számai frappáns sikert arattak. Nem az átlag ballerínák tipusa, koreografiai tudását lelkéből meríti elsősorban.

Az est sikerét nagyban emelte Horvát Géza, valamint a gyermekballet szereplése.

Uszóverseny Nagyváradon. Május 27-én rendezik meg a szezon első városközi uszóversenyét Nagyváradon. A kolozsvári uszók között is mozgalom indult meg, hogy minél számosabban vegyenek részt a versenyen. Az indulás megbeszélése végett a kolozsvári uszók, klubra való tekintet nélkül jelenjenek meg a KAC klubhelyiségében a szerdán este tartandó megbeszélésen.

* Házi estélyekre ajánlkozik tánczongorista (uj slágerekkel). Cím a kiadóhivatalban.

Ne adjon

tizezreket
lexikonért,

mert a legujabb
és legmodernebb

Tolnai
Világlexikon
16 kötetje

2400

lejért

kapható
részletfizetésre is

PALLAS

könyv- és lapterjesztő
vállalatnál

CLUJ,

Str. Raftu (Kötő-u.) A.

Esőköpeny

Lei 900.- és Feljebb

Trench-coat

Lei 3500.-

NEUMANN M. CLUJ

ferfi- és Húruháruháza
Főter 14.

Fogadjunk...

— Fogadjunk, Pancser, el sem hiszi, ha mondom, megint kezdődnek a szép idők...

— En ne hinném?! Sőt én már azt is tudom, hogy milyen lesz az új nyári divat...

— Áruja el nekem is Pancser ur! Hát ha a titkot meg tudja őrizni, megsugom magának:

Az idei nyáron panama-kalapot fognak viselni és a ruhákon mély zsebeket...

— Keztyűt milyen viselnek majd az ehhez a divathoz alkalmazkodók?

— Semilyent kérem, mert ezek az urak a kezüket a más zsebében tartják és a dolgukat különben nem üzik keztyűs kézzel...

— Mit szól hozzá, hogy a bukaresti tőzsdét bezárták a részvények katasztrofális emelkedés miatt?

— Nem tudok hozzá szólni, egészen paff vagyok. A fővárosban becsukják a tőzsdét, mert a részvények rohamosan emelkednek, nálunk becsuktak néhány bankigazgatót, mert részvényeik rohamosan estek, az örökös ismeri ki magát a pénzügyi dolgokban.

— Csak ne haragudjon Pancser ur! Inkább másról beszélünk. Nem tudná megmondani, hogy mi lesz az eredménye az adók intenzívebb behajtásának?

— Azt sem tudja? Az állam hatalmas börtönököt fog szervezni.

— Na és van hozzá pénz Pancser ur?

— Pénz az nincs, de bőr az lesz elég... Azért fizetik a sok adóvéghajtót.

— Jaj már értem... és attól félek, hogy tényleg ebben maradunk...

Elhalasztották a Taxa ad valorem bevezetését

Osak végső esetben nyul ehhez a jövedelmi forráshoz a városi tanács

(Cluj-Kolozsvár, május 22.) A városi taxák nagyrészt eltörlésével a városok költségvetése lehetetlen helyzetbe jutott és a megszorult városok minden törvényadta jogukat felhasználják, hogy költségvetésük fedezésére szükséges összegeket újabb engedélyezett taxák bevezetésével előtérítsék teremteni. Így Kolozsváron is hónapok óta kísért a taxa ad valorem réme, mely nem más, mint egy félszázalékos forgalmi adó, melyet a városba behozott és kivitt áruk értéke után szednek. Ez az adó, eltekintve

attól, hogy az életet teljes vonalon félszázalékkal megdrágítja, számos zaklatásnak teszi ki a kereskedőket és visszaélésekre ad alkalmat.

A taxa ad valorem ilyen kényes volta erősen foglalkoztatta a kolozsvári városi tanácsot, mely elhatározta, hogy a taxa ad valorem bevezetését egyelőre felfüggeszti és csak akkor fog ehhez a jövedelmi forráshoz nyulni, ha a város többi jövedelmi forrása nem lesz elegendő a költségvetés fedezéséhez.

Tisza István gróf védelmébe vette Szerbiát Bécosel szemben

Egy angol publicista érdekes felfedezése a belgrádi állami levéltárban

(London, május 21. A Mai Világ londoni levelezőjétől.) Ma már nem vitatható történelmi tény, hogy a magyar miniszterelnök, Tisza István gróf volt a monarchia egyetlen felelős államférfia, aki az utolsó pillanatig ellenezte a Szerbiának szóló ultimátum elküldését és még a visszautasítás után is minden igyekezete arra irányult, hogy a háború kitörését megakadályozza. A „Foreign Affairs” című előkelő politikai folyóirat most szenzációs cikket közöl Armstrong angol publicista tollából. Az angol újságíró kimutatja, hogy Tisza István gróf korának legobjektívebb férfija volt és amikor a háborús uszítás már tetőpontján állott, védelmébe vette Szerbiát az igazságtalan vádakkal szemben. Armstrong szó szerint leközöl egy levelet, amelyet Tisza István gróf 1914 július 3-án írt Bilinski közös pénzügyminiszternek, mint Bosznia-Hercegovina főkörmányzójának. Ezt a levelet Armstrong a belgrádi állami levéltárban találta meg. Valószínűleg az összeomlás után került Bécsből Belgrádba, amikor a jugoszláv kormány kiküldöttjei a bécsi állami levéltár szerb vonatkozású aktáit Belgrádba szállították.

A levélben Tisza István gróf mindenekelőtt megköszöni Bilinskinak a szarajevói tartományfőnök-jelentésének megküldését, majd közös minisztertanácsot ajánl a Boszniában alkalmazandó intézkedések megtárgyalása céljából. Azután reflektálva a Szerbia elleni vádakra, szószerint a következőket írja:

— A bosznia-hercegovinai közigazgatásnak nincsen joga arra, hogy az eseményekért Szerbiát tegye felelőssé, amikor maga eltűrte saját földjén az izgatást és megengedte annak akadálytalan terjeszkedését, míg a 28-án történt borzasztó esemény (Ferenc Ferdinánd és feleségének meggyilkolása) fel nem rázta optimizmusából.

— Ha olyan tény adódna elő, amely a Szerbiával szemben való fellépésünket jogossá tenné, akkor mindent meg kell tenni, ami szükséges. Szerbia azonban aligha fog jogos okot szolgáltatni háborús rendszabályokra és ok nélkül megbocsáthatatlan hiba lenne ilyen háborúba bocsátkozni.

— A fődolog az, hogy a rendet saját birodalmunkban fenntartsuk és evvel összefüggésben rá kell mutatnom azokra a kelemetlen teleplezésekre, amelyek a szarajevói vizsgálat folyamán bennünket értek. A vizsgálat részleteit a nyomozás érdekében, valamint a politikai atmoszféra ellenőrzése céljából feltétlenül titokban kellett volna tartani, azonban az a tény, hogy ezek mégis megjelenhettek az újságokban, a felügyeleti hatóságok könnyelműségét és demoralizálását mutatja és én nem értem, hogy miért tűrjük ezt a helyzetet akár egy napig is.

A magyar miniszterelnök tehát annyira tisztán látott, hogy még a háborús uszítás veszélyeire is idejében rámutatott.

SPORTVILÁG

A Kinizsi legyőzte a Sand-ot
Értékes Nemzetközi győzelem

Temesvár. Kinizsi—SAND 4:0 (2:0). A Kinizsi súlyos vereséget mért a szabadkai csapatra, amelytől az elmúlt évben kellemetlen vereséget szenvedett volt. A győzelem értékét fokozza az, hogy a Kinizsi Vogl, Tánzer és Tessler nélkül a következő felállásban szerepelt: Bulgakov, Steiner, II., Hoksáry, Rafinszky Zelenak, Steiner, I, Tánzer II, Sepi, Wetzler, Kuszka II, Kuszka I. A SAND legerősebb felállításában szerepelt, kapuját a jugoszláv válogatott kapus: Siflis védte. A Kinizsi erős fölényben volt a meccs folyamán, védelme pedig biztosan verte vissza a vendégek támadásait. A gólokat Wetzler (2), Kuszka I, és Tánzer II lőtték. A temesvári bajnokságban Tánzer II, Sepi, Wetzler, Hoksáry és Steiner I nyújtották a legjobb teljesítményt. A mérkőzést az aradi Oraveiz vezette.

Banatol—TAC 2:2 (2:1). Barátságos. Dobai és Kiss a Banatul, Csáyi és Póssák a TAC góllövői. Biró Dancu.

SC Mures—CCFR 2:2 (1:1). Hétfőn délután a vasutaspályán igen izgalmas és érdekes küzdelem vívott a két csapat. A Mures késsé fölényben volt ugyan, azonban fölényét nem tudta gólokra beváltani. A vezetőgól a 17. percben Csall beadásából Vass I. lövi. A 34. percben fault miatt megítélt tizenegyesből Orosz egyenlít. A 11. félidő 19. percében Csall nagy szerű kornerugása beesik a hálóba. 2 perc múlva a kitörő Kronstädternek sikerül egalizálnia. Biró dr. Hirsch Elemér.

Kolozsvár kerületi atlétikai bajnokságai. Csüförtökön, a hősök napján kerülnek a kolozsvári pályán eldöntésre a kerület atlétikai bajnoksága. Valamennyi számban hatalmas ifjú gárda indul, a szeniorok is bizonyára starthoz állanak és így remélhető, hogy az eredmények is megfelelőek lesznek.

Folytak Románia olimpiai tornászcsapatának a trainingjei. Simion Ilesu tornatanár vezetésével megkezdődött a tornászok összeválogatása, akik az amszterdami nemzetközi olimpiáson Románia színi fogják képviselni. Az unitárius gimnázium tornatermében megtartott első szelektálási trainingen a kolozsvári tornászok közül résztvettek még: Viktor Gläzler, a brassói „Olimpia” tetséges tornásza, továbbá Valentinu Maghuresan és Eugen Dusa, a gyulafehérvári „Unirea” tornaklub tagjai. A kolozsvári tornászok közül a fiatal Morariu Albiu mutatott nagyzerű formát és különösen gyűrűn vannak nagy auspiciumai a győzelemre, te intve, hogy az olimpiai bizottság által előírt gyakorlatot bámulatos ügyességgel és elsőrangú technikával oldotta meg. Ezenkívül résztvettek az első trainingen Andrassy Gyula és Becassy akik szintén hivatottak arra, hogy Romániát képviseljék a külföldi sportközvélemény előtt.

Szenzációs rádió-ujdonságok

érkeztek

az

ELECTRIKÁHOZ

Cluj, Calea Victoriei No. 1
(volt Kossuth Lajos-utca)

*

Hangszóró [Lautsprecher]

Lei 920-tól!

Pünkösdi ajándék
szétosztása megkezdődött
FISCHER üvegudvar,
Cluj.
Minden vevő kap

Molykár elleni megelőzés a legbiztosabban
cégnél Cluj, Piața Unirii (volt Mátyás király-tér) 20 eszközölhető, ahol betörés és tűzkár ellen is biztosítva van

Mártonffy Testvérek & Co.

Kiadja: A Mai Világ Lapkiadóvállalat. — Nyomatott a „Lapkiadó” R-T. körforgóján Cluj Strada Universității No. 3. Telefon: 6-94. — Cenzurat: Suci.